



รูปแบบการจัดการขยะตามหลักสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลปะทิว จังหวัดชุมพร

**The Model of Waste Management According to Environmental Sanitation
at the Municipality of Pathio in Chumphon Province**

อรอนงค์ อันประสิทธิ์
Onanong Unprisit

วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

**Master of Science Thesis in Public Health
Phetchaburi Rajabhat University**

2556

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ชื่อวิทยานิพนธ์ รูปแบบการจัดการขยะตามหลักสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลปะทิว
จังหวัดชุมพร
ผู้วิจัย นางสาวอรอนงค์ อ้นประสิทธิ์
สาขาวิชา สาธารณสุขศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ
(ดร.บัวตั้น เขียวอารมณ์)

.....ประธานกรรมการ
(ดร.สุภารัตน์ ไชยเฉลิม)

.....กรรมการ
(ดร.บุษราคัม สิงห์ชัย)

.....กรรมการ
(ดร.บัวตั้น เขียวอารมณ์)

.....กรรมการ
(ดร.บุษราคัม สิงห์ชัย)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ดร.ชลัช กลิ่นอุบล)

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สาโรช เผือกบัวขาว)
บัณฑิตศึกษา
ศูนย์จัดการศึกษานอกสถานที่ตั้ง

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิวัต กลิ่นงาม)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ชื่อวิทยานิพนธ์ รูปแบบการจัดการขยะตามหลักสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลปะทิว
จังหวัดชุมพร ผู้วิจัย นางสาวอรอนงค์ อันประสิทธิ์ สาขาวิชา สาธารณสุขศาสตร์ พ.ศ. 2556
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ดร.บัวตัน เขียวอารมณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ดร.บุษราคัม ดิงห์ชัย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการขยะตามหลักสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลปะทิว จังหวัดชุมพร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในศึกษาครั้งนี้คือ ประชาชนที่เป็นอาสาสมัคร จำนวน 18 คน โดยสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 5 ราย และสนทนากลุ่มจำนวน 18 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ สัมภาษณ์และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาจากบทสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกำหนดความต้องการ เสนอจุดอ่อน เสนอวิธี มีส่วนร่วมปฏิบัติการ ประเมินผลของกิจกรรม การแก้ปัญหาด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชน ดำเนินการในการบริหารจัดการขยะในชุมชนแบบครบวงจร โดยบริหารจัดการคณะกรรมการชุมชน การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนในการจัดการขยะมากขึ้น เพื่อค้นหาแนวทางในหลาย ๆ ด้าน และการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์การให้ความรู้ ค่าธรรมเนียมเก็บขยะครัวเรือนละ 20 บาท

2. รูปแบบการจัดการขยะตามหลักสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลปะทิว คือ การคัดแยกขยะมูลฝอย การจัดกิจกรรมประกวดชุมชนน่าอยู่ การบริหารจัดการขยะแบบครบวงจรของเทศบาล มีกระบวนการดังนี้ 1) การคัดแยกขยะ คือ การคัดแยกขยะจากครัวเรือน คัดแยกขยะจากชุมชน 2) การจัดกิจกรรมประกวดชุมชนน่าอยู่ คือ เทศบาลจัด โครงการหมู่บ้านน่ามองในชุมชน ประเมินผลให้รางวัล และ 3) การบริหารจัดการขยะแบบครบวงจรของเทศบาล คือ เทศบาลเป็นแกนหลักในการบริหารจัดการศูนย์คัดแยกและแปรสภาพขยะมูลฝอย ประชาสัมพันธ์และสร้างจิตสำนึกแก่ประชาชน เน้นการคัดแยกขยะมูลฝอย แล่งกำเนิด และการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ ส่วนขยะที่เหลือใช้จัดการโดยการเผาในเตาเผาขยะ การฝังกลบ และการหมักทำปุ๋ย

หน่วยงานท้องถิ่น ภาครัฐ ควรจัดทีมสหสาขาวิชา กิจกรรมอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะ ความตระหนักรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม และประโยชน์ของการคัดแยกขยะ ตลอดจนผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และมีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะที่ดี และเพื่อปรับปรุงพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

Thesis Title: The Model of Waste Management According to Environmental Sanitation at the Municipality of Pathio in Chumphon Province **Researcher:** Miss Onanong Unprasit **Major:** Public Health Science **Year:** 2013 **Advisor:** Dr.Buatan Theinarom **Co-advisor:** Dr.Butsarakham Singchai

Abstract

This research is a qualitative research purposed to study the model of waste management according to environmental sanitation at the municipality of Pathiu, Pathiu district, Chumphon Province. The sample groups used in this study were 18 voluntary people. Data collection using document revision and data analysis derived from group discussion was done by dept-interview with 5 people, and group discussion with 18 people. Data analysis and data synthesis by using content analysis were derived from group discussion.

The research results were as follows:

1. Participation in setting requirements, weakness points, proposing approaches and operation methods, evaluating the activities, solving problems by exchanging learning methods in the communities, waste management in an integrated community which is managed by the community committee, creating more involvement of the people in the community about waste management to find guidance in several areas including preparation of media, awareness of problems, concern of household garbage, collection fee of 20 baht for each household.

2. The model of waste management according to environmental sanitation in the municipality of Pathiu consisted of waste separation, the contest livable communities, waste management an integrated which is managed in the municipality. The following procedures 1) waste separation: waste separation of household, waste separation of community, 2) the contest livable communities: attractive front yard the activities in the community and evaluation award is managed in the municipality, 3) waste management an integrated which is managed in the municipality: The municipality is the core of the waste separation of sorting center and privatization, promote and waste separation awareness of responsibility to people, Emphasis on waste segregation, genesis, and recycled. The waste management garbage is burned in incinerators, landfills and fertilizer.

The local agencies, governmental sectors should arrange multidisciplinary team to provide training and then generate understanding to the public about waste management, awareness of environmental responsibility and benefits of waste separation including the various effects that occur and participation of the public in better approaches for waste management to improve work efficiency.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก ดร.บัวตัน เขียวอารมณ์ และ ดร.บุษราคัม สิงห์ชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ประธานกรรมการสอบ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคอยแนะนำ แก้ไขและให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำวิทยานิพนธ์ ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จด้วยความเรียบร้อย ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ รวมถึง คณาจารย์ทุกท่านที่ประสาทวิชาให้

ขอกราบขอบพระคุณ นายกเทศมนตรีตำบลปะทิว และคณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่เทศบาล ตำบลปะทิว ประชาชน กลุ่มตัวอย่าง และผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีอาจะบุญนามได้ทั้งหมด ที่กรุณา ให้กำลังใจช่วยเหลือและให้การส่งเสริมสนับสนุนด้วยดีตลอดมา จนทำให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยดี

อรอนงค์ อันประสิทธิ์

กันยายน 2555

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(3)
Abstract.....	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญ.....	(6)
สารบัญตาราง.....	(8)
สารบัญภาพประกอบ.....	(9)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ของการวิจัย.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
การจัดการขยะหลักสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	17
การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.....	32
ข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบลปะทิว.....	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	46
สรุปเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	49
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	49
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	50
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51

4 ผลการวิจัย.....	52
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของชุมชน.....	52
ตอนที่ 2 รูปแบบการจัดการขยะตามหลักสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาล ตำบลปะทิว จังหวัดชุมพร.....	54
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	64
สรุปผลการวิจัย.....	64
การอภิปรายผล.....	68
ข้อเสนอแนะ.....	70
บรรณานุกรม.....	71
ภาคผนวก.....	74
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ให้แบบสัมภาษณ์.....	75
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย.....	79
ภาคผนวก ค ภาพกิจกรรมการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.....	83
ประวัติผู้วิจัย.....	86

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 ผลการวิจัยข้อมูลเชิงคุณภาพ.....	60

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
4.1 แผนที่เทศบาลตำบลปะทิว.....	52
4.2 รูปแบบการจัดการขยะตามหลักสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลปะทิว.....	62